

Informatīvais ziņojums **“Par Latvijas Republikas iekļaušanu Ukrainas Republikas transfertcenu kontrolējamo valstu sarakstā”**

2017.gada 27.decembrī Ukrainas Republikas Ministru kabinets apstiprināja Grozījumus Ministru kabineta noteikumiem, kas izdoti saskaņā ar “Ukrainas nodokļu likumu par transfertcenu veidošanu”, ar kuriem paplašināja transfertcenu kontrolējamo valstu sarakstu (turpmāk - saraksts), no 2018.gada šajā sarakstā iekļaujot arī Latvijas Republiku. Tas nozīmē, ka Ukrainas puse pastiprina transfertcenu kontroli un Ukrainas uzņēmumiem darījumos ar sarakstā iekļautās valsts uzņēmumiem uzdod veikt apliekamā ienākuma korekciju. Minētais nozīmē, ka tiek vērtētas darījumos piemērotās cenas, un salīdzinātas ar “tirgus” cenām (pēc transfertcenu metodikas). Tā rezultātā var attiecīgi tikt koriģēts apliekamais ienākums, vai nu palielinot ienākumus (ja preces pārdotas par mākslīgi pazeminātām cenām), vai samazinot izdevumus (ja preces iepirkas par mākslīgi palielinātām cenām). Saskaņā ar Ārlietu ministrijas sniegto informāciju, minētās korekcijas veicamas saskaņā ar transfertcenu metodiku, ja darījumu apjoms ar katru partneri pārsniedz 10 miljonus grivnu. Savukārt, ja darījumu apjoms ar katru partneri nesasniedz minēto summu, tad jāveic mehāniska korekcija 30% apmērā, vai nu palielinot peļņu vai samazinot izdevumus minētajā apmērā attiecībā pret darījumos piemērotajām cenām.

Iekļaušanas sekas

Saskaņā ar līdz šim saņemto informāciju Ukrainā strādājošie Latvijas uzņēmēji, un Latvijas uzņēmēji, kas no Latvijas veic darījumus ar Ukrainas partneriem, norāda uz sekojošām minētā lēmuma sekām.

1. Papildu administratīvais slogs un iespējamais papildu nodoklis, piemērojot paplašinātās transfertcenu korekcijas:

- a) Darījumi ar sarakstā iekļautās valsts uzņēmumiem – mūsu gadījumā ar Latvijas uzņēmumiem – tiek pakļauti papildus transfertcenu kontroles veikšanai un apliekamā ienākuma korekcijai. Ukrainas uzņēmumiem, ievērojot citus nosacījumus (pēc darījumu skaita, kas ir vairāk nekā 10 miljoni grivnu), ir pienākums sniegt atskaiti par kontrolējamajiem darījumiem ar saraksta valstīm. Atskaitē jānorāda, vai preču iegādes cenas nav paaugstinātas, un vai preču realizācijas cenas nav pazeminātas. Gadījumā, ja iegādes cenas ir paaugstinātas, bet realizācijas cenas ir samazinātas un neatbilst t.s. “rokas attāluma jeb *arm's length*” principam, **Ukrainas uzņēmumam ir jāveic**

Deklasificēts saskaņā ar FM 07.04.2020.vēstuli Nr.13.7-13/12/1794 (reģ. Nr.SAN-64)

apliekamā ienākuma korekcijas, to palielinot, jāaprēķina papildu peļņas nodoklis.

- b) Savukārt, ja darījumu apjoms ar partneri ir mazāks par 10 miljoniem grivnu, tad Ukrainas uzņēmumam ir jāsamazina vai jāpalielina izdevumi 30% apmērā no darījumos piemērotajām cenām. Tāda izdevumu samazināšana (uzņēmuma peļņas palielināšana) tiek veikta bez tās atspoguļošanas grāmatvedības atskaitē, kas nozīmē, ka nākotnē, pārdodot tāda paša veida preces, vērtības palielināšana netiks iekļauta pašizmaksā un nesamazinās uzņēmuma ienākumus.

2. Papildu dokumentācijas prasības bankas pārskaitījumu veikšanai uz Latviju.

Pēc Latvijas iekļaušanas minētajā sarakstā, Ukrainas bankas, kas veic norēķinus ar Latviju, piemēram, veicot Ukrainas uzņēmuma maksājumus Latvijas uzņēmumam par no Latvijas uzņēmuma iegādātām precēm un pakalpojumiem, pamatojoties uz Ukrainas Centrālās bankas lēmumu (norādījumiem), pieprasa papildu dokumentus par Latvijas uzņēmumu un darījumu. Šos dokumentus Latvijas uzņēmumam jāiesniedz savam Ukrainas darījumu partnerim, tālākai iesniegšanai attiecīgajai bankai, lai varētu izpildīt maksājumu no Ukrainas uz Latviju. Minētie papildu dokumenti ietver:

- a) Oficiālus dokumentus, kas apliecina maksājumus saņēmēja patieso labuma guvēju (piemēram, sertifikāts par īpašumā esošām akcijām, u.tml. ar tulkojumu);
- b) Pēdējo 2017.gada 3.kvartāla atskaiti, kas apstiprināta ar zīmogu un parakstu;
- c) Dokumentus (trastu līgumi, trastu deklarācijas, u.tml.) vai arī vēstuli par to neesamību;
- d) Vēstuli par (darījuma) ekonomisko pamatotību.

3. Seku izvērtējums

Abos iepriekšminētajās situācijās ievērojami palielinās administratīvais slogs, tomēr iespējams, ka 1.situācijā, tas nav uzreiz attiecināms uz Latvijas puses darījuma partneri, bet noteikti samazinās Ukrainas puses uzņēmumu ieinteresētību sadarboties ar Latvijas uzņēmumiem, ja piemēram šādas paaugstinātas transfertcenu kontroles prasības neattiecas uz Lietuvas uzņēmumiem. Ir arī ļoti iespējams, ka Ukrainas puse nodokļu administrācijas kapacitātes dēļ nespēs praksē visaptveroši kontrolēt šo prasību izpildi. Savukārt 2. situācijā ietekme uz sadarbību ar Latviju var būt ātrāka, jo var ietekmēt norēķinus uzreiz. Finanšu ministrija ir lūgusi Finanšu un kapitāla tirgus komisijai noskaidrot vai Ukrainas Centrālās bankas (CB) lēmums, piemērot papildus dokumentācijas prasības darījumiem ar Latvijas uzņēmumiem, pamatojas tikai uz Latvijas iekļaušanu transfertcenu kontrolējamo valstu sarakstā, un Ukrainas CB šīs prasības attiecina automātiski, pamatojoties uz atjaunināto sarakstu, vai arī Ukrainas CB

lēmums attiecībā uz Latviju pamatojas uz citu kritēriju izpildi/neizpildi. Šī informācija, tās savlaicīgas saņemšanas gadījumā tiks pausta Ministru kabineta sēdē mutiski.

Veiktie pasākumi

2018.gada 19.janvārī Latvijā notikusi Ilgvara Kļavas, vēstnieka – Divpusējo attiecību direkcijas vadītāja saruna ar Ukrainas pilnvaroto lietvedi *Alisa Podolyak*, kuras laikā Ukrainas pusei ir iesniegta Latvijas finanšu ministres vēstule par Latvijas iekļaušanu transfertcenu kontrolējamo valstu sarakstā ar lūgumu Ukrainas pusei veikt ātrus pasākumus Latvijas izslēgšanai no minētā saraksta, pamatojoties uz esošo Latvijas nodokļu regulējumu un līgumtiesisko bāzi nodokļu jomā starp Latviju un Ukrainu.

2018.gada 19.janvārī Ukrainā notikusi Latvijas vēstnieka Ukrainā un Igaunijas vēstnieka Ukrainā tikšanās ar Ukrainas Finanšu ministrijas valsts sekretāru Jevgēniju Kapinusu, kuras laikā tika apspriestas problēmas, ko Latvijas un Igaunijas uzņēmējiem radījis minētais Ukrainas Ministru kabineta lēmums, kā arī iespējamie risinājumi.

2018.gada 25.janvārī OECD *Inclusive Framework* sanāksmes ietvaros Parīzē, Francijā Finanšu ministrijas pārstāvji tikās ar Ukrainas delegāciju, un tikšanās laikā Ukrainas delegācija sniedza īsu pamatojumu Latvijas iekļaušanai minētajā sarakstā, kā arī situācijas iespējamajiem risinājumiem. Ar Ukrainas Finanšu ministrijas pārstāvjiem bija vienošanās, ka viņi vistuvākajā laikā informēs, kāda informācija viņiem ir nepieciešama, lai padziļināti izvērtētu Latvijas situāciju un varētu rekomendēt Latvijas izslēgšanu, savukārt, Latvijas Finanšu ministrija apņēmas ļoti ātri sniegt nepieciešamās atbildes. Tika iesniegts materiāls, kas jau iepriekš bija nosūtīts Ukrainas finanšu ministram. Tika norādīts uz jautājuma atrisināšanas steidzamību.

2018.gada 25.janvārī OECD *Inclusive Framework* sanāksmes ietvaros Francijā notika Finanšu ministrijas pārstāvju saruna ar Eiropas Komisijas Nodokļu ģenerāldirektorāta (TAXUD) Tiešo nodokļu direktoru *MOUTARLIER Valère*, kas apstiprināja, ka Latvijas (un Igaunijas) Uzņēmumu ienākuma nodokļa režīmi ir pilnā atbilstībā ar ES prasībām un nav pamata kādai trešajai pusei tos uzskatīt par kaitīgiem.

Svarīgi – pēdējā saņemtā papildus informācija

2018.gada 26.janvārī saņemta Ukrainas Centrālās bankas 2018.gada 24.janvāra vēstules, kas adresēta Ukrainas bankām, ar norādījumu, nepiemērot ar 2017.gada 27.decembra Ukrainas Republikas Ministru kabineta noteikumiem grozīto transfertcenu kontrolējamo valstu sarakstu, kas nozīmē, ka attiecībā uz darījumiem ar Latviju vairs netiktu pieprasīti iepriekš minētie papildus dokumenti, kopija. Minētā Ukrainas Centrālās bankas norādījuma izpildes gadījumā, darījumu veikšanai ar Latviju vairs netiktu pieprasīti minēti papildus dokumenti, **tomēr Latvija nav izslēgta no minētā saraksta,**

un līdz ar to saglabājas prasības veikt iepriekšminēto papildus transferta cenu kontroli/nodokļa uzrēķinu.

Turpmākie iespējamie pasākumi

Turpmākie plānotie iespējamie sekojoši pasākumi nolūkā panākt Latvijas izslēgšanu no minētā saraksta: 1) Latvijas finanšu ministres tikšanās ar Ukrainas finanšu ministru minētajā jautājumā, 2) iespējama Ārlietu ministrijas notas iesniegšana Ukrainas pusei ar pamatojumu un lūgumu pēc iespējas ātrāk pieņemt lēmumu par Latvijas izslēgšanu no minētā saraksta 3) jautājuma apspriešana starp Latvijas un Ukrainas premjerministriem. Papildus minētajam, izvērtējama jautājuma par iekļaušanu sarakstā aktualizācija ES līmenī, jo sarakstā iekļautas arī sekojošas ES valstis: Bulgārija, Igaunija, Īrija, Kipra, Malta. Līdz šim Latvija savu darbību ir koordinējusi ar Igauniju, un apspriedusi ar EK, skat. iepriekš.

Izskatīšanas rezultāts

Pēc jautājuma izskatīšanas nepieciešams Ministru kabineta viedoklis un norādījumi turpmākajām darbībām.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

E.Kriviša, 67095519
Edite.Krivisa@fm.gov.lv

FMiz_30012018_UKR